

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Opolu

LOP.410.016.03.2015
P/15/031

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Opolu
ul. Krakowska 28, 45-075 Opole
T +48 77 449 70 00, F +48 77 449 70 44
lop@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/15/031 – System informacji oświatowej.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu
Kontroler	Jarosław Pałęga, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 97487 z dnia 2 listopada 2015 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 1 w Prudniku ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jadwiga Harasymowicz, Dyrektor ² (dowód: akta kontroli str. 4-5)

Ocena ogólna

II. Ocena kontrolowanej działalności³

W ZSO nie zapewniono wiarygodności i kompletności informacji gromadzonych w lokalnej bazie danych systemu informacji oświatowej⁴, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej⁵. Dyrektor zapewnił wprowadzenie do lokalnej bazy danych SIO jedynie części danych dotyczących warunków prowadzenia ZSO oraz danych identyfikacyjnych uczniów⁶, przypisując ich do poszczególnych oddziałów. Poza danymi identyfikacyjnymi sześciu uczniów, nie dotrzymano wymaganego ustawą o SIO terminu ich przekazania. Z przyczyn leżących po stronie ZSO, do dnia oględzin, do lokalnej bazy danych SIO nie przekazano żadnych informacji o jej niezakłóconym funkcjonowaniu w 2015 r. Do bazy tej nie przekazano również informacji o udziale uczniów w zajęciach pozalekcyjnych⁷, korzystaniu przez uczniów z pomocy materialnej o charakterze motywacyjnym⁸, orzeczonej potrzebie kształcenia specjalnego⁹, obowiązkach nauczycieli¹⁰, jak też kwartalnych informacji o wydatkach na prowadzenie ZSO oraz o wynagrodzeniu pracowników niebędących nauczycielami¹¹. W lokalnej bazie danych SIO nie stwierdzono również danych dotyczących hali sportowej ZSO oraz danych o wyposażeniu w komputery i pomoce

¹ Dalej: ZSO.

² Dalej: Dyrektor.

³ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie

⁴ Dalej: SIO.

⁵ Dz. U. z 2015 r. poz. 45 ze zm. dalej: ustawa o SIO z 2011 r.

⁶ Za wyjątkiem jednego ucznia.

⁷ Łącznie 720 uczniów, z tego 238 w roku szkolnym 2013/2014 oraz 438 w roku szkolnym 2014/2015.

⁸ 27 uczniów w roku szkolnym 2014/2015 oraz 1 uczeń w roku szkolnym 2015/2016.

⁹ Do ZSO uczęszczał jeden taki uczeń.

¹⁰ Wszystkich objętych badaniem.

¹¹ Dotyczyło wszystkich kwartałów lat 2014-2015.

dydaktyczne. Ze względu na brak odpowiednich funkcjonalności oprogramowania SIO nie przekazano informacji o podręcznikach obowiązujących w poszczególnych oddziałach szkoły w roku szkolnym 2014/2015 i 2015/2016 oraz informacji o niezakłóconym funkcjonowaniu bazy SIO za poszczególne kwartały 2013 r. i 2014 r.

Do bazy danych SIO prowadzonej przez ZSO na podstawie art. 105 ustawy o SIO przekazano zgodne ze stanem faktycznym dane o uczniach, będące podstawą do podziału części oświatowej subwencji ogólnej w 2015 r.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Przekazywanie danych sprawozdawczych w bazie danych zmodernizowanego systemu informacji oświatowej

Opis stanu faktycznego

W skład ZSO wchodziło I Liceum Ogólnokształcące im. Adama Mickiewicza, Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych oraz Centrum Kształcenia Ustawicznego¹². Według wyjaśnień Dyrektora, celem CKU było m.in. doksztalanie i doskonalenie ogólnokształcące w formach pozaszkolnych, doskonalenie metod pracy dydaktycznej i wychowawczej, kształcenie słuchaczy w systemie „kształcenia na odległość”, współpraca z organizatorami kształcenia ustawicznego w kraju i za granicą, a także współpraca z urzędami pracy i pracodawcami w zakresie rekwalifikacji kadr. W latach 2013-2015 CKU zorganizowało trzy odpłatne kursy dla 42 osób¹³.

(dowód: akta kontroli str. 11-74, 345)

W latach 2012-2015 do prowadzenia lokalnej bazy danych SIO wykorzystywano aplikację udostępnioną nieodpłatnie przez Ministra Edukacji Narodowej na stronie www.sio.men.gov.pl – wersja SIO v.2.23.12. Wnioski o wydanie upoważnienia do przekazywania i pozyskiwania danych w lokalnej bazie danych SIO dla Dyrektora oraz trzech pracowników ZSO, złożone zostały za pośrednictwem aplikacji SIO w dniu 25 października 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 191, 217)

Starosta Prudnicki upoważnił Dyrektora ZSO do dostępu do bazy danych SIO w dniu 15 listopada 2012 r., a pismem z dnia 25 października 2012 r. Dyrektor ZSO upoważnił do dostępu do lokalnej bazy danych SIO trzech pracowników, tj. Wicedyrektora, Sekretarza oraz Sekretarkę CKU¹⁴.

(dowód: akta kontroli str. 8-10)

Oprogramowanie SIO było zainstalowane na komputerze przenośnym przeznaczonym wyłącznie do tego celu, który po uruchomieniu wymuszał podanie hasła dostępowego. Wszyscy pracownicy ZSO posiadający upoważnienia do dostępu do lokalnej bazy SIO znali hasło do tego komputera.

(dowód: akta kontroli str. 191)

¹² Dalej: CKU.

¹³ Kurs przygotowawczy do matury z języka niemieckiego dla 5 osób oraz dwa kursy z matematyki dla 7 i 30 osób.

¹⁴ Upoważnienie unieważnione z dniem 31 sierpnia 2014 r. w związku z rozwiązaniem umowy o pracę.

Zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektora, w latach 2013-2015 nie wystąpiły przypadki nieuprawnionego dostępu do bazy danych SIO, nielegalnego pozyskania danych z tej bazy, ich zniszczenia lub utraty, a także wykorzystania w nieuprawniony sposób.

(dowód: akta kontroli str. 248)

W ZSO wprowadzono zasady bezpieczeństwa w zakresie ochrony danych osobowych¹⁵, które zobowiązywały m.in. administratora bezpieczeństwa informacji do nadzorowania i przestrzegania zasad ochrony danych, o których mowa w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o *ochronie danych osobowych*¹⁶ oraz określały sposób zabezpieczenia i przetwarzania takich danych w systemie informatycznym. W latach 2012-2015 nie wprowadzono odrębnych procedur zbierania i przekazywania danych do lokalnej bazy danych SIO. Zgodnie z wprowadzoną polityką bezpieczeństwa Dyrektor, jako administrator danych osobowych, upoważniał poszczególne osoby do przetwarzania danych osobowych w określonym indywidualnym zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 101-148)

W I Liceum Ogólnokształcącym funkcjonowało 12 ogólnodostępnych oddziałów (po cztery klasy pierwsze, drugie i trzecie) w roku szkolnym 2014/2015 oraz 11 ogólnodostępnych oddziałów w roku szkolnym 2015/2016 (trzy klasy pierwsze oraz po cztery klasy drugie i trzecie). W Liceum Ogólnokształcącym dla Dorosłych funkcjonowały trzy oddziały w roku szkolnym 2014/2015 (jedna klasa pierwsza, druga i trzecia) oraz dwa oddziały w roku szkolnym 2015/2016 (jedna klasa druga i jedna trzecia).

(dowód: akta kontroli str. 181-182)

W wyniku przeprowadzonych oględzin lokalnej bazy danych SIO stwierdzono, iż sposób działania oprogramowania SIO nie zapewniał dostępności danych w zakresie wykazu uczniów w oddziałach w roku szkolnym 2014/2015 (wcześniej prawidłowo zarejestrowanych i przypisanych do oddziałów szkolnych), ani w module „Podmiot” jak i w module „Uczeń”¹⁷.

(dowód: akta kontroli str. 198, 212)

Dyrektor wyjaśniła, iż (...) *korzystanie z danych oświatowych gromadzonych w tej bazie jest bardzo nieczytelne, ponieważ ciężko jest na dzień dzisiejszy określić, kto w poprzednim roku szkolnym został skreślony, jeżeli nie znamy ucznia.*

(dowód: akta kontroli str. 250)

W wyniku porównania listy uczniów „promowanych” w aplikacji SIO z listą uczniów wykazanych w dziennikach lekcyjnych stwierdzono, iż w bazie lokalnej SIO ujęto uczniów uczęszczających do I Liceum Ogólnokształcącego w roku szkolnym 2014/2015 i 2015/2016, za wyjątkiem jednego ucznia w dwóch latach szkolnych (2014/2015, 2015/2016). W przypadku Liceum Ogólnokształcącego dla Dorosłych liczba wprowadzonych do bazy SIO uczniów nie odpowiadała liczbie uczniów wynikających z dzienników lekcyjnych.

¹⁵ Polityka Bezpieczeństwa oraz Instrukcja Zarządzania Systemem Informatycznym wprowadzona zarządzeniem Nr 2/2015 z dnia 26 lutego 2015 r. (wcześniej Polityka Bezpieczeństwa i Instrukcja Zarządzania system przetwarzania danych osobowych przy użyciu systemu informatycznego i w sposób ręczny wprowadzone zarządzeniem 8/2012 z dnia 11 maja 2012 r. oraz Instrukcja Ochrony Danych Osobowych wprowadzona zarządzeniem nr 30/2011 z dnia 23 listopada 2011 r.).

¹⁶ Dz. U. z 2014 r., poz. 1182 ze zm.

¹⁷ W przypadku wybrania dostępnej w aplikacji funkcji „Promuj uczniów” następowało przeniesienie danych ucznia do zbioru danych (oddziałów) nowego roku szkolnego, bez ich skopiowania, tj. bez zachowania listy tych uczniów w dotychczasowym zbiorze danych poprzedniego roku szkolnego.

W odniesieniu do wszystkich pięciu uczniów¹⁸ skreślonych z listy uczniów I Liceum Ogólnokształcącego w lokalnej bazie SIO wprowadzono informację o dacie opuszczenia szkoły.

(dowód: akta kontroli str. 198-200, 230-234)

W roku szkolnym 2014/2015 oraz w roku 2015/2016 w ZSO nie funkcjonowały oddziały szkolne o szczególnym charakterze¹⁹.

(dowód: akta kontroli str. 11-74, 210-212)

W lokalnej bazie danych SIO nie wprowadzono żadnych informacji o udziale uczniów w dodatkowych zajęciach edukacyjnych określonych w art. 64 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o *systemie oświaty*²⁰, danych o korzystaniu przez uczniów z pomocy materialnej o charakterze motywacyjnym, ani danych dotyczących posiadanego przez ucznia orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego.

(dowód: akta kontroli str. 260)

W lokalnej bazie danych SIO nie wprowadzono również danych o udziale nauczycieli w doskonaleniu zawodowym w roku szkolnym 2014/2015. Powyższe wynikało z faktu, że żaden z 30 nauczycieli objętych badaniem nie uczestniczył w tym okresie w kursach kwalifikacyjnych.

(dowód: akta kontroli str. 214)

Zgodnie z informacją Dyrektora, w roku szkolnym 2014/2015, 27 uczniów otrzymało stypendia Starosty Prudnickiego za osiągnięcia za wyniki w nauce i sportowe, na podstawie art. 12 ust. 10a ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o *samorządzie powiatowym*²¹. Zasady udzielania stypendiów zostały uregulowane w uchwale rady Powiatu w Prudniku z dnia 27 czerwca 2008 r.²² Z uwagi na podstawę prawną udzielenia tych stypendiów, informacje w tym zakresie nie były objęte obowiązkiem wprowadzenia do lokalnej bazy SIO²³.

(dowód: akta kontroli str. 260)

Na podstawie akt osobowych 30 losowo wybranych nauczycieli stwierdzono, iż wszyscy nauczyciele złożyli oświadczenia o wyrażeniu zgody na pozyskiwanie ich danych z lokalnej bazy SIO (m.in. w zakresie wykształcenia, przygotowania pedagogicznego, posiadanych kwalifikacji do nauczania, stopnia awansu zawodowego, ukończonych form kształcenia i doskonalenia zawodowego, wpisania do ewidencji egzaminatorów, wpisania na listę rzeczoznawców, wpisania na listę ekspertów, czy dodatkowych uprawnień w zakresie kultury fizycznej). Osoby te wyraziły również zgodę na przechowywanie tych danych przez okres dłuższy niż 5 lat, a fakt ten został odnotowany w bazie SIO poprzez zaznaczenie odpowiedniego pola danych w formularzu „Dane identyfikacyjne”.

(dowód: akta kontroli str. 212, 214-215)

¹⁸ A.D. z klasy II A, P.C. z klasy III C, B.W. z klasy I A, E.B. z klasy II B, K.B. z klasy II C.

¹⁹ Np. oddziały integracyjne, specjalne, sportowe, z nauką języka mniejszości narodowej lub grupy etnicznej oraz języka regionalnego oraz oddziały dwujęzyczne.

²⁰ Dz. U. z 2004 r., Nr 256, poz. 2572 ze zm. Dalej: *ustawa o systemie oświaty*.

²¹ Dz. U. z 2015 r., poz. 1445.

²² Uchwała nr XIX/158/08 z dnia 27 czerwca 2008 r. w sprawie *zasad udzielania Stypendium Starosty Prudnickiego dla uczniów*. Dz. Urz. Woj. Opolskiego z 2008 r. Nr 51, poz. 1655.

²³ W bazie SIO udostępnionej na portalu Ministerstwa Edukacji Narodowej przewidziano zamieszczanie danych o uczniach korzystających z pomocy o charakterze motywacyjnym w zakresie wskazanym w art. 90c ust. 3 *ustawy o systemie oświaty*. W aplikacji tej nie przewidziano stypendium za wyniki w nauce lub osiągnięcia sportowe udzielone przez organy jednostki samorządu terytorialnego.

Dyrektor oraz Sekretarz wyjaśnili: *Zgoda nauczycieli na pozyskiwanie danych dziedzinowych z Systemu Centrali SIO mieści się w aktach osobowych każdego pracownika w związku z pozyskaną informacją od organu prowadzącego w czasie spotkań dotyczących zasad wprowadzania nowego systemu SIO.*

(dowód: akta kontroli str. 242, 249)

W lokalnej bazie danych SIO nie wprowadzono żadnych informacji o obowiązkach nauczycieli w roku szkolnym 2014/2015. Do dnia 9 listopada 2015 r. wprowadzono natomiast dane dotyczące warunków dydaktycznych, materialnych i finansowych w zakresie liczby i rodzajów pomieszczeń, tj. biblioteki, dwóch gabinetów, 10 sal lekcyjnych, 13 pracowni szkolnych, 14 pozostałych pomieszczeń, dwóch pomieszczeń wielofunkcyjnych oraz jednego pomieszczenia do zajęć wychowania fizycznego. Do bazy SIO wprowadzono również informacje o rodzajach zbiorów bibliotecznych, wg stanu na 31 grudnia 2014 r.

(dowód: akta kontroli str. 201, 203)

W zakresie przydatności nowej aplikacji SIO oraz utrudnień związanych z jej użytkowaniem Dyrektor ZSO wyjaśniła: *Dane wprowadzane do nowego systemu SIO byłyby przydatne, gdyby szkoła posiadała zatrudnionego pracownika na 1/2 etatu zajmującego się tylko nowym systemem SIO. W obecnej chwili jeden pracownik biurowy nie jest w stanie prowadzić bieżącej obsługi pracowników i uczniów szkoły, a jednocześnie wprowadzać terminowe wpisy do systemu. Duże zastrzeżenie mamy do samego funkcjonowania systemu, gdyż bardzo często się zawiesza, pokazują się błędy nieokreślone, często brak jest połączenia z Internetem, co nie pozwala na bieżące i terminowe zapisywanie danych. Brak możliwości jednoczesnej pracy wielostanowiskowej, co utrudnia bardzo wprowadzanie danych jednej osobie. Właściwym byłoby wprowadzanie danych przynajmniej na dwóch stanowiskach jednocześnie. (...) System jest bardzo niestabilny, często się zawiesza, zdecydowanie nie jest funkcjonalny. Dane, które nie zostały poprawnie przetworzone nie można dalej wprowadzać w kolejnych etapach, co bardzo utrudnia bieżące wprowadzanie danych. Wysyłaliśmy kilkakrotnie monity i maile do Ministerstwa w celu dokonania wyjaśnień i możliwości bieżącego wprowadzania danych, na które nie otrzymaliśmy odpowiedzi [brak możliwości wydruku tych maili z powodu uszkodzenia komputera], Pan wicedyrektor prowadził rozmowę telefoniczną z MEN w sprawie poprawienia błędów w dostępie do nowego SIO. Stale pojawiają się błędy techniczne, zlokalizowane w panelu komunikacji z systemem: przetwarzany przez parser, odebrany przez loader, błąd komunikacji.*

(dowód: akta kontroli str. 249-250)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Akta osobowe Wicedyrektora, Sekretarza oraz Sekretarki CKU nie zawierały upoważnień Starosty Prudnickiego do dostępu do bazy SIO. W myśl art. 72 ust. 1 i ust. 3 ustawy o SIO Starosta może upoważnić do dostępu do bazy danych SIO m.in. kierownika jednostki organizacyjnej podległej lub pracownika albo pracowników takiej jednostki, wyznaczonych przez ich kierowników.

Na podstawie § 9 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 kwietnia 2012 r. w sprawie procedury weryfikacji dostępu do bazy danych systemu informacji oświatowej²⁴ upoważnienie do dostępu do lokalnej bazy danych SIO wydaje się w dwóch egzemplarzach. Jeden egzemplarz upoważnienia pozostaje w siedzibie organu upoważniającego, a drugi egzemplarz wydaje się bezpośrednio osobie

²⁴ Dz. U. z 2012 r., poz. 466. Dalej: rozporządzenie w sprawie upoważnień.

upoważnionej celem dołączenia do akt osobowych tej osoby. Osoba upoważniona potwierdza odebranie drugiego egzemplarza upoważnienia, umieszczając na egzemplarzu upoważnienia pozostającym w siedzibie organu upoważniającego adnotację "otrzymano drugi egzemplarz upoważnienia" oraz swój podpis i datę otrzymania tego egzemplarza.

Dyrektor wyjaśniła: (...) *pracownicy nie otrzymali z organu prowadzącego upoważnień do dostępu do bazy danych SIO. Otrzymali jedynie loginy i hasła do dostępu do bazy SIO na spotkaniu w Starostwie Powiatowym w styczniu 2013 r.*

(dowód: akta kontroli str. 6-10, 225-226, 340-344)

2. W myśl art. 79 ust. 1 i 2 ustawy o SIO kierownicy podmiotów prowadzących lokalne bazy danych SIO są obowiązani niezwłocznie przekazywać do bazy danych SIO informacje o nieuprawnionym dostępie do bazy danych SIO, nielegalnym pozyskaniu danych z bazy danych SIO, zniszczeniu lub utracie danych zgromadzonych w bazie danych SIO lub wykorzystaniu tych danych w nieuprawniony sposób. Jeżeli żadne z ww. zdarzeń nie nastąpiło, raz na kwartał, w terminie 7 dni roboczych od rozpoczęcia kolejnego kwartału, kierownicy podmiotów prowadzących lokalne bazy danych SIO są obowiązani przekazywać do bazy danych SIO informację o niezakłóconym funkcjonowaniu tej bazy. Przekazywanie komunikatów o niezakłóconym funkcjonowaniu lokalnej bazy SIO poprzez aplikację SIO było możliwe dopiero od dnia 1 kwietnia 2015 r. (wersja aplikacji 2.19).

(dowód: akta kontroli str. 223-224)

W 2015 r., do dnia oględzin lokalnej bazy danych SIO, tj. do 9 listopada 2015 r., ZSO nie przekazał żadnego komunikatu o niezakłóconym funkcjonowaniu tej bazy.

(dowód: akta kontroli str. 9-10)

Dyrektor²⁵ oraz Sekretarz²⁶ wyjaśnili: *W latach 2012-2014 nie stwierdzono przypadku nieuprawnionego dostępu do bazy danych SIO. Do dnia kontroli NIK nie przekazywano informacji o niezakłóconym funkcjonowaniu lokalnej bazy danych SIO z powodu przeoczenia – zostało przekazane w czasie trwania kontroli.*

(dowód: akta kontroli str. 240, 248)

Zdaniem NIK brak przekazywania ww. informacji, ograniczał zasób informacji przewidzianych do wykorzystywania przez Ministra Edukacji Narodowej do oceny stopnia bezpieczeństwa przekazywania i pozyskiwania danych w bazie SIO.

3. Do lokalnej bazy danych SIO nie wprowadzano informacji o udziale uczniów w zajęciach pozalekcyjnych w roku szkolnym 2013/2014 i 2014/2015.

Zgodnie z art. 10 ustawy o SIO w bazie danych SIO, w zbiorach danych uczniów, są gromadzone dane identyfikacyjne i dane dziedzinowe uczniów. Natomiast w myśl art. 14 pkt 25 tej ustawy, dane dziedzinowe w związku z nauką ucznia w szkole obejmują uczestniczenie w zajęciach rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, o których mowa w art. 64 ust. 1 pkt 6 ustawy o systemie oświaty, według rodzajów tych zajęć, oraz w innych niż wymienione w art. 64 ust. 1 ustawy o systemie oświaty formach działalności dydaktyczno-wychowawczej. Dodatkowo w myśl § 14 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie szczegółowego zakresu danych dziedzinowych gromadzonych w systemie informacji oświatowej oraz terminów przekazywania niektórych danych do bazy danych systemu informacji oświatowej²⁷ w ramach danych, o których mowa

²⁵ Posiadająca upoważnienie do dostępu do bazy danych SIO oraz odpowiedzialna z tytułu nadzoru.

²⁶ Osoba posiadająca upoważnienie do dostępu do bazy danych SIO oraz wprowadzająca dane do SIO.

²⁷ Dz. U. z 2012, poz. 1547. Dalej: rozporządzenie w sprawie danych i terminów SIO.

w art. 14 pkt 25 ustawy o SIO, w bazie SIO gromadzi się dane dziedzinowe uczniów, które obejmują m.in. uczestniczenie w zajęciach rozwijających zainteresowania i uzdolnienia uczniów. Zgodnie z § 29 ust. 1 pkt 5 lit. e rozporządzenia w sprawie danych i terminów SIO, dane dziedzinowe o udziale uczniów w wymienionych formach zajęć pozalekcyjnych należało przekazać w lokalnej bazie danych SIO do dnia 7 października każdego roku kalendarzowego, wg stanu za poprzedni rok szkolny.

Jak ustalono, w roku szkolnym 2013/2014 w ramach przedmiotowych, sportowych i turystyczno-krajoznawczych zajęciach pozalekcyjnych uczestniczyło łącznie 238 uczniów, a w roku szkolnym 2015/2016 w ramach informatycznych i przedmiotowych zajęć pozalekcyjnych - 482 uczniów. Pomimo tego, do lokalnej bazy danych SIO nie przekazano żadnych informacji w tym zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 186-190, 205, 209)

Dyrektor oraz Sekretarz wyjaśnili: *Nie wprowadziliśmy żadnych danych dotyczących uczestniczenia uczniów w zajęciach rozwijających zainteresowania i uzdolnienia oraz innych formach działalności dydaktyczno-wychowawczej w związku z brakiem czasu pracownika, na którym spoczywają obowiązki prowadzenia uczniów, kadr, bieżących spraw księgowych, wynajmu lokali itp. – Jesteśmy w trakcie wprowadzania tych danych tylko dla uczniów, którzy uczęszczają do szkoły w bieżącym roku szkolnym, pozostałych uczniów, którzy ukończyli szkołę/naukę nie można edytować ponieważ zostali skreśleni.*

(dowód: akta kontroli str. 241, 248)

4. Do lokalnej bazy danych SIO nie wprowadzano informacji o obowiązkach realizowanych przez nauczycieli. Na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 1 lit. g ustawy o SIO dane dziedzinowe nauczyciela w związku ze stosunkiem pracy i awansem zawodowym obejmują rodzaje i wymiar prowadzonych zajęć lub innych wykonywanych obowiązków. Zgodnie z art. 30 tej ustawy, dane o obowiązkach nauczycieli podlegają aktualizacji w bazie SIO w terminie 7 dni od zmiany stanu faktycznego, z wyjątkiem danych o zajęciach realizowanych na podstawie art. 42 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. *Karta Nauczyciela*²⁸. Zgodnie z § 29 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia w sprawie danych i terminów SIO, informację o zajęciach nauczycieli realizowanych w ramach godzin określonych w art. 42 ust. 2 pkt 2 *Karty Nauczyciela* aktualizuje się w terminach do 7 kwietnia i do 7 października, według stanu na dzień 31 marca i 30 września.

W wyniku oględzin danych zawartych w SIO dotyczących 30 z 33 nauczycieli pozostających w stosunku pracy w roku szkolnym 2014/2015 ustalono, iż w roku szkolnym 2014/2015 w żadnym zbadanym przypadku do bazy SIO nie przekazano informacji o obowiązkach i zajęciach realizowanych na podstawie ww. przepisów ustawy o SIO oraz rozporządzenia w sprawie danych i terminów SIO. W roku szkolnym 2015/2016 dane takie wprowadzono jedynie dla jednego z 30 nauczycieli objętych badaniem.

(dowód: akta kontroli str. 191-195)

Dyrektor oraz Sekretarz wyjaśnili: *Nie wprowadziliśmy obowiązków nauczycieli z powodu braku czasu - dane te uzupełniono w trakcie kontroli.*

(dowód: akta kontroli str. 241, 248)

5. Do lokalnej bazy danych SIO zaniechano wprowadzania informacji dotyczących warunków finansowych działalności ZSO.

Wymóg przekazania do lokalnej bazy nowego SIO informacji o warunkach finansowych prowadzenia szkoły określa art. 8 pkt 1 lit. g), lit. h) oraz lit. j) ustawy

²⁸ Dz. U. z 2014 r., poz. 191 ze zm. Dalej: *Karta Nauczyciela*.

o SIO. Dane o wysokości wynagrodzeń pracowników niebędących nauczycielami i osób wykonujących zadania nauczycieli na podstawie umowy cywilnej podawane są – zgodnie z § 29 ust. 1 pkt 3 lit. b) oraz lit. c) rozporządzenia w sprawie zakresu danych i terminów SIO – za okres: od stycznia do sierpnia danego roku – do 7 września, a za poprzedni rok kalendarzowy – do 7 stycznia. Dane o wydatkach na prowadzenie szkoły podawane są za kolejne kwartały w terminie 10 dni po zakończeniu kwartału (zgodnie z § 29 ust. 1 pkt 4 lit. a ww. rozporządzenia).

W latach 2014-2015 w ZSO zatrudnionych było ośmiu pracowników, którzy nie byli nauczycielami. Pomimo tego, do dnia kontroli, do lokalnej bazy danych SIO nie wprowadzono danych odnoszących się do kosztów wynagrodzeń tych pracowników. Dane w zakresie wydatków na prowadzenie ZSO również nie ujęto w tej bazie.

(dowód: akta kontroli str. 183, 205-206)

Dyrektor oraz Sekretarz wyjaśnili: *Nie wprowadziliśmy danych o wynagrodzeniu pracowników niebędących nauczycielami z powodu braku czasu - uzupełniliśmy te dane w trakcie kontroli.*

(dowód: akta kontroli str. 242, 248)

6. Do lokalnej bazy SIO nie wprowadzono danych dotyczących posiadanego przez ucznia orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego. W myśl art. 26a ust. 2 i ust. 3 pkt 1 ustawy o SIO, do lokalnej bazy danych SIO należy przekazać informację o objęciu ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną w rozumieniu przepisów o systemie oświaty (art. 71b ust. 3 i 3a ustawy). Pomimo tego, że w roku szkolnym 2014/2015²⁹ do ZSO uczęszczał jeden uczeń posiadający orzeczenie poradni psychologiczno-pedagogicznej o potrzebie kształcenia specjalnego (uczeń niedosłyszący), dane w tym zakresie, do dnia przeprowadzenia kontroli, nie zostały wprowadzone do lokalnej bazy danych SIO.

(dowód: akta kontroli str. 216)

Dyrektor oraz Sekretarz wyjaśnili: *W roku szkolnym 2014/2015 uczeń klasy III posiadał orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, został objęty pomocą psychologiczno – pedagogiczną, lecz przez przeoczenie został pominięty i nie zapisany w systemie.*

(dowód: akta kontroli str. 245, 250)

7. W myśl art. 124 ust. 1 i 2 ustawy o SIO do 9 kwietnia 2013 r. do lokalnej bazy danych SIO powinny zostać przekazane odpowiednie dane dziedzinowe do zbiorów danych szkół i placówek oświatowych oraz dane dziedzinowe i identyfikacyjne do zbiorów danych innych jednostek wykonujących zadania oświatowe, uczniów i nauczycieli wg stanu na dzień 31 marca 2013 r. Dane te podlegały aktualizowaniu w terminie siedmiu dni od zmiany stanu faktycznego (art. 30 ww. ustawy).

W trakcie przeprowadzonych oględzin³⁰ ustalono, iż do dnia 9 kwietnia 2013 r. do lokalnej bazy danych SIO przekazano dane identyfikacyjne jedynie sześciu uczniów urodzonych w 1996 r., tj. uczęszczających do trzeciej klasy w roku szkolnym 2014/2015, a dane identyfikacyjne pozostałych 344 uczniów klas pierwszych, drugich i trzecich uczęszczających w tym roku szkolnym przekazano do bazy SIO dopiero w styczniu 2015 r. Dane identyfikacyjne uczniów trzech klas pierwszych³¹ w roku szkolnym 2015/2016 zostały przekazane do lokalnej bazy danych SIO w trakcie kontroli NIK, tj. w dniu 4 listopada 2015 r.

(dowód: akta kontroli str. 196-197)

²⁹ W roku szkolnym 2015/2016 nie było takich uczniów.

³⁰ W dniach 9, 10, 18 oraz 20 listopada 2015 r.

³¹ Łącznie 81 uczniów.

W wyniku porównania list uczniów zawartych w dziennikach lekcyjnych z listą uczniów w lokalnej bazie danych SIO stwierdzono, iż do bazy tej nie przekazano danych identyfikacyjnych jednego z uczniów klasy I B w roku szkolnym 2014/2015³².
(dowód: akta kontroli str. 199)

W wyniku przeprowadzonych w dniu 20 listopada 2015 r. oględzin lokalnej bazy danych SIO w zakresie dotyczącym uczniów Liceum Ogólnokształcącego dla Dorosłych stwierdzono, iż:

- w klasie II roku szkolnego 2015/2016 wprowadzono 19 uczniów, natomiast wg dziennika lekcyjnego w dniu pierwszych zajęć było ich 26. Wykazany stan był stanem osobowym uczniów dla klasy I na koniec roku szkolnego 2014/2015 i nie uwzględniał zmian zaistniałych po jego zakończeniu (tj. liczby osób, które dołączyły do klasy przed rozpoczęciem pierwszych zajęć w II klasie);
- w klasie II roku szkolnego 2014/2015 do bazy danych SIO wprowadzono dane 20 uczniów. Był to stan uczniów na koniec II semestru, który nie uwzględniał dwóch skreśleń z listy uczniów dokonanych w dniu 31 sierpnia 2015 r.;
- w klasie III roku szkolnego 2014/2015 do bazy danych SIO wprowadzono dane 19 uczniów. Był to stan uczniów na koniec I semestru (początek II) i nie uwzględniał jednego ucznia, który doszedł do klasy w dniu 20 marca 2015 r.

(dowód: akta kontroli str. 181, 218-219)

Dane identyfikacyjne uczniów ww. Liceum przekazywane były do lokalnej bazy danych SIO w okresie od 4 lutego 2015 do 10 listopada 2015 r.

(dowód: akta kontroli str. 219-222)

Ponadto, w trzech przypadkach dane o skreśleniu z listy uczniów przekazano po upływie siedmiu dni od dnia zmiany stanu faktycznego³³.

(dowód: akta kontroli str. 230-234)

Dyrektor oraz Sekretarz wyjaśnili: *Jedyna osoba w administracji pracująca w sekretariacie szkoły nie jest w stanie wprowadzać danych uczniów na bieżąco w ciągu siedmiu dni z powodu natłoku obowiązków wynikających z pracy sekretariatu. W związku z zatrudnieniem stażysty Pani prowadząca SIO jest w trakcie uzupełniania braków danych związanych między innymi z danymi uczniów.*

(dowód: akta kontroli str. 240-241, 247-248, 250)

8. Do lokalnej bazy SIO zaniechano przekazywania danych dotyczących uczniów, którzy otrzymali pomoc materialną o charakterze motywacyjnym. W myśl art. 14 pkt 29 ustawy o SIO, do lokalnej bazy SIO należy przekazać dane rodzinowe w związku z nauką ucznia w szkole, obejmujące m.in. informacje o korzystaniu przez ucznia z pomocy materialnej o charakterze motywacyjnym, o której mowa w art. 90c ust. 3 ustawy o systemie oświaty, z określeniem rodzaju świadczeń.

Zgodnie z art. 90c ust. 3 ustawy o systemie oświaty, świadczeniami pomocy materialnej o charakterze motywacyjnym są: stypendium za wyniki w nauce lub za osiągnięcia sportowe; stypendium Prezesa Rady Ministrów; stypendium ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania; stypendium ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

Pomimo tego, w każdym z lat szkolnych 2014/2015 2015/2016, jeden uczeń otrzymał stypendium Prezesa Rady Ministrów, informacje w tym zakresie nie zostały przekazane do lokalnej bazy danych SIO.

(dowód: akta kontroli str. 229, 260)

³² Danych tego ucznia nie wprowadzono również w kolejnym roku szkolnym.

³³ Opóźnienie wynosiło 8 dni w przypadku ucznia K.B., 35 dni w przypadku ucznia A.D. i 47 dni w przypadku ucznia E.B.

Dyrektor oraz Sekretarz wyjaśnili: *Nie wprowadzono danych dotyczących pomocy materialnej o charakterze motywacyjnym w terminie z powodu braku czasu – wprowadzono w trakcie kontroli.*

(dowód: akta kontroli str. 247, 250)

9. Do lokalnej bazy SIO zaniechano przekazywania informacji o podręcznikach obowiązujących w poszczególnych oddziałach ZSO w roku szkolnym 2014/2015 i 2015/2016. W myśl art. 8 pkt 1 lit. d ustawy o SIO w bazie danych SIO, w zbiorach danych szkół i placówek oświatowych, gromadzone są m.in. dane dziedzinowe dotyczące podręczników obowiązujących w poszczególnych oddziałach, zgodnie z zestawem podręczników, o którym mowa w art. 22ab ust. 4 pkt 1 ustawy o systemie oświaty.

Na podstawie § 29 rozporządzenia w sprawie danych i terminów SIO takie dane powinny być przekazane do bazy SIO w terminie do 15 czerwca każdego roku kalendarzowego. W trakcie przeprowadzonych oględzin ustalono, iż do bazy SIO nie przekazano informacji w zakresie podręczników obowiązujących w poszczególnych oddziałach szkoły, a aplikacja ta nie zawierała modułu, formularza służącego do wprowadzenia ww. danych.

(dowód: akta kontroli str. 205)

Dyrektor oraz Sekretarz wyjaśnili: *Nie wprowadziliśmy danych o podręcznikach, ponieważ aplikacja SIO nie przewiduje takiej możliwości. Informacja o podręcznikach, jakie obowiązują w roku szkolnym 2015/2016 zamieszczona jest na stronie internetowej szkoły.*

(dowód: akta kontroli str. 318)

10. Do lokalnej bazy SIO zaniechano przekazywania danych dotyczących niektórych warunków materialnych prowadzenia szkoły. W myśl art. 8 pkt 1 lit a-c ustawy o SIO, w bazie danych SIO, w zbiorach danych szkół i placówek oświatowych, są gromadzone m.in. dane dziedzinowe dotyczące warunków dydaktycznych, materialnych i finansowych prowadzenia szkół i placówek oświatowych, w szczególności: o powierzchni gruntów oraz obiektów budowlanych, pomieszczeń szkoły i placówki oświatowej, a także o wyposażeniu szkoły i placówki oświatowej.

Zgodnie z art. 30 ustawy o SIO dane o posiadanych terenach sportowych i pomieszczeniach podlegają aktualizacji w bazie SIO w terminie 7 dni od zmiany stanu. W myśl § 29 ust. 1 pkt 10 rozporządzenia o danych i terminach SIO, dane o wyposażeniu w urządzenia i pomoce dydaktyczne są przekazywane do dnia 10 stycznia każdego roku kalendarzowego, według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego.

W trakcie przeprowadzonych w dniu 9 listopada 2015 r. oględzin stwierdzono, iż do lokalnej bazy danych SIO nie przekazano danych dotyczących powierzchni gruntów (łącznie wg deklaracji na podatek od nieruchomości 7 669m²), hali sportowej oraz korytarzy, urządzeń rekreacyjno-sportowych (zestawu do ćwiczeń siłowych), 84 notebooków, 37 komputerów dla uczniów (w tym 4 w bibliotece), 3 stanowisk komputerowych dla nauczycieli i pomocy dydaktycznych (9 tablic interaktywnych oraz 14 projektorów multimedialnych).

(dowód: akta kontroli str. 201-204)

Dyrektor oraz Sekretarz wyjaśnili: *Nie wprowadzono danych dotyczących komputerów będących na wyposażeniu szkoły w terminie z powodu braku czasu – wprowadzono w trakcie kontroli. Grunty szkoły, które powinny być umieszczone w SIO nie zostały wprowadzone ze względu na brak informacji – dokładnego podziału tych gruntów. Na dzień dzisiejszy nie posiadamy kompletu dokumentów o tych danych, dlatego dane te zostaną wprowadzone do SIO. Hala sportowa nie*

została wprowadzona z powodu błędnego określenia danych. Dane te, wraz z korytarzami, zostały wprowadzone w trakcie kontroli NIK.

(dowód: akta kontroli str. 247, 250, 318, 338)

Brak wywiązywania się z obowiązku przekazywania danych do lokalnej bazy danych SIO w terminach i w zakresie określonym przez ustawę o SIO, powodował niezetelność gromadzonych w tym obszarze danych, co tym samym mogło przyczynić się do obniżenia ich przydatności do wspierania realizacji zadań oświatowych.

Ocena częściowa

Wprawdzie do lokalnej bazy danych SIO wprowadzono dane identyfikacyjne uczniów, przypisując ich do poszczególnych oddziałów, to jednak nie dotrzymano wymaganego terminu przekazania takich danych. Z przyczyn leżących po stronie ZSO, do dnia kontroli NIK, do lokalnej bazy SIO nie przekazano informacji o niezakłóconym funkcjonowaniu tej bazy za trzy kwartały 2015 r., informacji o udziale uczniów w roku szkolnym 2013/2014 i 2014/2015 w zajęciach pozalekcyjnych, informacji o korzystaniu przez uczniów z pomocy materialnej o charakterze motywacyjnym w roku szkolnym 2014/2015 i 2015/2016, danych o orzeczonych potrzebach kształcenia specjalnego uczniów w roku szkolnym 2014/2015, danych o obowiązkach nauczycieli w roku szkolnym 2014/2015, niektórych danych dotyczących warunków prowadzenia szkół i placówek oświatowych oraz danych o wyposażeniu szkoły w komputery i pomoce dydaktyczne, a także danych o wydatkach na prowadzenie ZSO oraz o wynagrodzeniu pracowników niebędących nauczycielami. Ze względu na brak odpowiednich funkcjonalności aplikacji do bazy SIO nie przekazano także informacji o podręcznikach obowiązujących w poszczególnych oddziałach szkoły w roku szkolnym 2014/2015 i 2015/2016 oraz informacji o niezakłóconym funkcjonowaniu bazy SIO za poszczególne kwartały 2013 r. i 2014 r. Pomimo, iż pracownicy ZSO posiadali loginy i hasła dostępu do lokalnej bazy danych SIO, to w ich dokumentacji osobowej brak było dokumentu potwierdzającego wydanie stosowanego upoważnienia przez Starostę Prudnickiego.

2. Przekazywanie danych sprawozdawczych w bazie danych starego systemu informacji oświatowej

Opis stanu faktycznego

W ZSO, w roku szkolnym 2014/2015, nie funkcjonowały oddziały o szczególnym charakterze, tj.: integracyjne, sportowe, mistrzostwa sportowego, z nauczaniem języka mniejszości narodowych lub grup etnicznych, terapeutyczne lub wyrównawcze, dwujęzyczne.

(dowód: akta kontroli str. 11-100)

W bazie danych SIO prowadzonej przez ZSO na podstawie art. 105 ustawy o SIO³⁴ na dzień 30 września 2014 r. w tabeli U3.1 – *Uczniowie w bieżącym roku szkolnym według klas, oddziałów, profili kształcenia, zawodów lub specjalności* dla Liceum Ogólnokształcącego wykazano 12 oddziałów (po cztery w każdej z poszczególnych klas), w których łączna liczba uczniów wyniosła 346. Dane w bazie SIO, w zakresie liczby uczniów ogółem oraz liczby uczniów w poszczególnych oddziałach były zgodne z liczbą uczniów wynikającą z dzienników lekcyjnych.

(dowód: akta kontroli str. 182, 265)

³⁴ Dane zawarte w tej bazie były podstawą naliczenia subwencji oświatowej na 2015 r.

Na dzień 30 września 2014 r. do Liceum Ogólnokształcącego uczęszczał jeden uczeń słabosłyszący, który został prawidłowo wykazany w bazie danych SIO – tabela NP2 – *Uczniowie z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego (o orzeczonej jednej niepełnosprawności)*.

(dowód: akta kontroli str. 237, 266)

W zakresie danych dotyczących liczby uczniów w Liceum Ogólnokształcącym dla Dorosłych na dzień 30 września 2014 r. w tabeli U3.1 – *Uczniowie w bieżącym roku szkolnym według klas, oddziałów, profili kształcenia, zawodów lub specjalności* wykazano trzy oddziały, w których łączna liczba uczniów wyniosła 75. Dane w bazie SIO, w zakresie liczby uczniów ogółem oraz liczby uczniów w poszczególnych oddziałach były zgodne z liczbą uczniów wynikającą z poszczególnych dzienników lekcyjnych.

(dowód: akta kontroli str. 181, 270)

Na podstawie informacji uzyskanej w trybie art. 29 ust. 2 lit. f z dnia 23 grudnia 1994 r. o *Najwyższej Izbie Kontroli*³⁵ od Starosty Prudnickiego ustalono, iż dane zawarte w raporcie subwencyjnym Starostwa Powiatowego w Prudniku w zakresie liczby uczniów ogółem oraz liczby uczniów z orzeczoną niepełnosprawnością dla Liceum Ogólnokształcącego oraz Liceum Ogólnokształcącego dla Dorosłych były prawidłowe.

(dowód: akta kontroli str. 303-312)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

W kontrolowanym zakresie w szkolnej bazie danych SIO przekazano zgodne ze stanem faktycznym dane o uczniach, będące podstawą do podziału części oświatowej subwencji ogólnej w 2015 r.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o *NIK*, o wnoszącej zapewnienie rzetelnego i terminowego przekazywania do lokalnej bazy danych wszystkich informacji (danych) wymaganych przepisami o systemie informacji oświatowej.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o *NIK* kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Opolu.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o *NIK* proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

³⁵ Dz. U. z 2012 r., poz.82 ze zmianami. Dalej: ustawa o *NIK*.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Opole, dnia 29 grudnia 2015 r.

Kontroler
Jarosław Pałęga
specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Opolu

Dyrektor

.....
podpis